

Kısa Bilgiler

Giriş cümlesi, genellikle bir cümleden oluşan, ayrıntıya girilmeden konunun ne olduğunun verildiği ve genel bir hüküm taşıyan cümlelerdir. Öncesinde bir anlam olmadığını anladığımız cümlelerdir.

Gelişme bölümü; konuyu açıklayan, ana düşüncenin ortaya çıkmasına katkıda bulunan yardımcı düşünceleri içerir. Giriş bölümünü açıklayan bölümdür.

Paragrafın sonuç bölümünde paragrafta anlatılan düşünce ile ilgili son sözün söylendiği bölümdür. Bu bölümde ana düşünce verilebilir. Giriş ve gelişme bölümlerinin sonlandırıldığı bölümdür.

www.yeninesilturkce.com

Dünyanın en çok kelimeye sahip olan ilk üç dil:

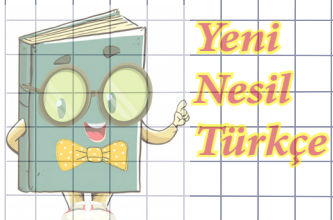
İngilizce

Malgaşça (Madagaskar'ın dili)

Fransızca

Günlük rutini bozan, ani ve beklenmedik bir şekilde gelişen, dehşet, kaygı ve panik yaratan, kişinin anlamlandırma süreçlerini bozan olaylar, **travmatik yaşantılar** olarak tanımlanabilmektedir.

Yeni
Nesil
Türkçe

TÜRKÇE ÇALIŞMA KAĞITLARI

PARAGRAFIN YAPISI

Aşağıdaki cümleler, paragrafın giriş cümlesine uygunsa + uygun değilse - ile belirtiniz.

Uygun	Uygun Değil	Cümle
		Sanatçı da eserlerini özenle yazmalıdır.
		Böylelikle bir romanda bulunması gereken en önemli özelliğin özgünlük olduğunu bir kez daha anlamış oldu.
		Tiyatro eserleri modern dönemin konularını ele almalıdır.
		Şiir kitaplarını seven insanlar günümüzde giderek azalmaya başladı.
		Öte yandan kapak tasarımlarının renkli olması okuyucunun dikkatini çekmektedir.
		Adil yaşamak için de adil olmak gerekir.

Aşağıdaki giriş bölümleri verilen cümlelere iki, üç cümlelik gelişme bölümleri ekleyiniz.

“Toplum olarak önyargılardan kurtulmak gerekir.”

“Aile, çocuklara destek olmalı ve hayalleri için onları yönlendirmelidir.”

“Bir hikayeyi yazarken olaylara genişlik kazandırmak yanlıştır.”

“Günümüz teknolojilerini takip etmek satın almak demek değildir.”

“Öğrencilerin girdiği sınavlar küçük yaşlarda çocuklara **travmatik** sonuçlar ortaya çıkarabiliyor.”

Aşağıda kısa olarak verilen paragraflara uygun sonuç bölümleri yazınız.

“Dil, bir toplumun aynasıdır. İlk insan var olduğundan beri diğer insanlarla bir şekilde iletişim içerisinde olmuştur. İlk başlarda resimlerle anlaşılan insanlar daha sonra harfler ve kelimelerle iletişim kurmaya başlamıştır. Bu yüzden...”

“Birçok çocuk ailesinin kendisini anlamadığı düşünmektedir. Nesiller arası değişiklikler eskiden 30 yılda bir gerçekleşirken şimdi 10 yılda bir gerçekleşmeye başladı. Anne, evladını anlamıyor; evlat küçük kardeşini anlamamaya başlıyor. Aileler ve çocuklar ortak bir nokta belirlemelidir...”

“Yetenekler doğuştan gelen özelliklerdir fakat bu yetenekleri zamanında keşfetmek ve doğru yönlendirmek daha önemlidir. Sesi güzel olan birini, bu doğrultuda eğitmek yerine spor okullarında farklı alanlara yönlendirmek var olan yeteneğinin körelmesine neden olmaktadır. Bundan dolayı...”

Kuram: Bir bilim ya da sanatla ilgili ya da herhangi bir sorunu ilgilendiren ve uygulanmadıkça gerçekleşip gerçekleşmeyeceği, doğru olup olmadığı bilinmeyen düşüncelerin, ilkelerin topu.

“Perşembenin gelişi çarşambadan bellidir.” atasözünün anlamı : Bir iş, durum ya da olayın nasıl sonuçlanıp sonuçlanmayacağı şimdiki gidişinden anlaşılıp belli olur.

www.yeninesilturkce.com

Mevlana, 1207 yılında bugünkü Afganistan, o dönemde İran sınırları içerisindeki Horasan eyaletinin Belh şehrinde dünyaya gelen ünlü felsefecidir. Annesi Belh emiri Rükneddin'in kızı Mümine Hatundur. ... Böylece ismi ünvan ve sıfatlarla birlikte tam olarak “**Mevlana Muhammed Mustafa Celaleddin-i Rum-i**” olur

Yeni Nesil Türkçe

PARAGRAFİN YAPISI

“Günümüz çocukları yeterince kitap okunmuyor, sözü sıkça kullanılmaktadır. Sürekli okuyucu olan nesiller eleştirilmektedir. Bir de okuyucuya sunulan eserleri değerlendirmek gerekir. Onların ilgisini çekiyor mu, günümüz yaşansısına uygun mu, farklı zeka kuramlarıyla bütünlük sağlıyor mu? Bunun gibi birçok soruya cevap almak gerekir. Bu yüzden ...”

“Modern dünyada ekonomik gelir elde etmek için farklı mesleklere yönlendirmeler yapılıyor. Bundan 20 yıl önce çocuklar meslek edinsin diye her yaz döneminde farklı mesleklere yönlendirmeye çalışılıyordu. Oysa günümüz çocukları bu tarz işler öğrenmek yerine kendilerini sosyal olarak geliştirmek adına kurslara yönlendirilmeye başlandı. Bundan dolayı günümüz çocukları...”

Aşağıdaki paragraflara uygun giriş cümleleri yazınız.

“ ...

Sabahları erken saatte kalkıp ders çalışanlar, görevlerini vaktinde yerine getirenler hayatta da başarılı oluyor. Düzen insana monotonluk değil, mutluluk getirir. Ders çalışmak için odaya giden bir genç düşünün. Neyi, ne zaman yapacağı belli değilse masa başında boşa geçirecek zaman dilimleriyle karşılaşır. Bu yüzden düzen çok önemlidir.”

“ ...

Okul yıllarında güzel bir liseyi kazanmayı hayal edersin. Lisedeyken hayalini kurduğun bölüm ve üniversite ile başarılarını taçlandırırın. İş hayatı aile hayatı derken bir koşturmacaya düşersin. Kazandıkların sana hırs yaptırmaya başlar. Daha güzel ev, daha güzel araba, daha güzel her şey istersin. Hep bir şeyler istediğinden elindekilerin kıymetini bilmez ve mutsuz bir hayat yaşarsın.”

“ ...

Gördüğümüz her şeyi almak istiyoruz. Ailemizin durumu yoksa bile onları isteklerimizi yerine getirmeleri için baskı altına alıyoruz. Arkadaşlarımızın aldıklarına biz de sahip olmak istiyoruz. Büyüdüğümüz zaman da aynı şekilde yaşamaya devam ediyoruz. İhtiyacımız olmayan onca şeyi alır evin bit köşesine atıyoruz. Bu şekilde sürekli alışveriş yapmak bizi bizden almaya yetiyor.”

Aşağıdaki paragraflarda boş bırakılan yerlere uygun gelişme cümleleri yazınız.

“Başarı sadece sonuç odaklı olarak değerlendiriliyor. Kişinin onca emeğini sadece birkaç rakam belirliyor ve kişi bu sonuçlarla başarılı veya başarısız damgasını taşıyor...”

Bu yüzden başarılı biri dememiz için süreç odaklı bir değerlendirme yapmamız gerekir.”

“Yemek yapmayı genç yaşta kavrayanların aile geçmişine bakmak gerekir. En azından annesiyle mutfakta geçirdiği zamanı değerlendirmek gerekir...”

Yaptığı şeylerin beğeni almasından sonra da çocuklar kendi yemeklerini kendileri yapmaya başlar ve kendilerini yetiştirir.”

“Alışkanlıklar küçük yaşlarda kazandırılır. Ebeveynlere bu konuda sorumluluklar düşüyor ...

Bunları başaran aileler topluma güzel insanlar kazandırmış olur.”

Paragraflarda temel bir düşünce vardır. Cümleler anlam bütünlüğü o konu etrafında şekillenir. İçlerinden bir cümle temel düşünce içerisinde yer almadığı zaman **düşüncenin akışını** bozmuş olur.

Paragraf, aynı düşünce etrafında toplanmış cümleler topluluğudur. Eğer bir paragrafta iki değişik konu işlenmişse, o paragrafta yapısal bozukluk var demektir. Birbirinden farklı konuları işleyen cümleler ayrı paragraflarda yer almalıdır. İşte böyle durumların başladığı yerde **paragraf bölünür**.

www.yeninesilturkce.com

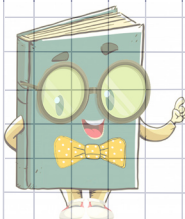

Türkiyenin en büyük dağı Ağrı Dağı'dır. 5137 m yükseliğindedir.

Özgünlük: Başkasında olmayan, kendine has olan demektir.

Yeni Nesil Türkçe

PARAGRAFİN YAPISI

Aşağıdaki paragraflarda düşüncenin akışını bozan cümlenin altını çiziniz.

“Tarihimize ve kültürümüze sahip çıkmak gerekir. Ecdadımızın bıraktığı eserleri korumak bizim temel görevimiz olmalıdır. Tarihte birçok millet gelecek nesillere eserler bırakmıştır. Bize emanet edilen eserleri, bizden sonra gelenlere ulaştırmak diğer görevimizdir.”

“Eskiden oyuncaklarını ağaç dallarından, tahtalardan, çamurdan ve geri dönüşüm malzemelerinden kendimiz yapardık. Kendi yaptığımız basit görülen bu oyuncaklar hayal dünyamızla zenginleştirir ve mutlu olurduk. Geleneksel yapılan bu oyuncaklar bazı yetişkinler tarafından hâlâ saklanmaktadır. Emeklerle yapılan oyuncaklara sahip çıkar, kırılmaması için de itina ile oynardık.”

“Vatanımı en çok seveni görevini en iyi yapandır, sözü benim çok hoşuma gider. Askerlik için belirli bir yaşa gelen erkekler askerlik görevini yapmakla sorumludur. Sadece sevgi sözü bir anlam ifade etmiyor. Kişi vatanını seviyorsa hangi işi yaparsa yapsın eniyisini yapmalıdır. Herkes görevini yaparsa da ülkesine hizmet etmiş olur.”

“Adıyaman, tarihi açıdan oldukça önemli bir şehrimizdir. Kommongene Krallığı döneminden kalma birçok eser mevcut. Yöresel lezzetlerin hüküm sürdüğü bu kadim şehir, damak tadına da hitap ediyor. Tarihi kalıntılar sadece bir bölgede değil, ilin birçok yerleşim yerinde de bulunmaktadır.”

Aşağıdaki metinle iki paragraf şeklinde ayrılmak istenirse kaçınıcı cümleden sonra paragraflar bölünür.

(1) Sanatçılar eserlerinde **özgünlüğü** yakalamalıdır. (2) Bir eserin içeriği okuyucularının dikkatini çekmelidir. (3) Hangi kitleye hitap ediyorsa yazar, o kitlenin beğenilerini dikkate almalıdır. (4) Dikkate alınmadan yazılan yazılar okuyucuların o yazardan vazgeçmelerine neden oluyor.

Cevap:

(1) Saygı kavramı son zamanlarda toplumun dikkatini çekmeye başladı. (2) Bizim zamanımızda böyleydi, biz büyüklerimize ‘gık’ çıkaramazdık, sözleri sadece tarihte kaldı diyebiliriz. (3) Şimdiki çocuklar ne büyük dinliyor ne yaşlı dinliyor onlara karşı saygılı bir tutum göstermiyorlar. (4) Teknolojinin esiri olan çocuklar kendilerini gerçek yaşamdan koparmış durumda.

Cevap:

(1) Eski türküler, canım türküler, memleket kokan türküler... (2) Sözlerinin o kadar sade olması onların anlaşılmasını ve insanları etkilemesini sağlamıştır. (3) Zengin bir ensturman tarihine sahip olan Türkler, bu zenginliği kullanarak dünya müziğine katkıda bulunmuştur. (4) Modern denilen ensturmanların tarihleri incelendiğinde çok da eski olmadığı görülür.

Cevap:

(I) Kitap okumak için yaz, daha uygun bir mevsimdir. (II) Havalar ısınmaya başlayınca, doğanın her köşesini okuma yeri olur. (III) Parklar, bahçeler, balkon, evlerin çatı katları... İstedığınız yerde kitap okuyabilirsiniz. (IV) Okuma biçimi ve yöntemi kişiden kişiye değişir. (V) Kimi beş on kitabı okumayı sever.

Cevap:

Sanatçı da eserlerini özenle yazmalıdır. (-)
Böylelikle bir romanda bulunması gereken en önemli özelliğin özgünlük olduğunu bir kez daha anlamış oldu. (+)
Tiyatro eserleri modern dönemin konularını ele almaktadır. (+)
Şiir kitaplarını seven insanlar günümüzde giderek azalmaya başladı. (+)
Öte yandan kapak tasarımlarının renkli olması okuyucunun dikkatini çekmektedir. (-)
Adil yaşamak için de adil olmak gerekir. (-)

Aşağıdaki giriş bölümleri verilen cümlelere iki, üç cümlelik gelişme bölümleri ekleyiniz.

“Toplum olarak önyargılardan kurtulmak gerekir.” (Birilerinin başarısı, başarısızlığı ile değerlendirme yapmak için öncesini bilmemiz gerekir. Sadece bu işi yapamaz, demek doğru değildir. Kişileri değerlendirirken, eleştirirken kendimizi de boy aynasında görmek gerekir.)

“Aile, çocuklara destek olmalı ve hayalleri için onları yönlendirmelidir.” (Meslek konusunda bilgi ve tecrübeden yoksun olan çocuklara bilgilendirmeler yapmak güzel bir şeydir fakat sen bu olacaksın, demek başka bir şeydir. Onların hayallerini keşfetme duygularını kullanarak değiştirebiliriz. Onları doğru yönlendirmek gerekir.)

“Bir hikayeyi yazarken olaylara genişlik kazandırmak yanlıştır.” (Hikayeler. romanlardan bu özellikleriyle ayrılırlar. Olayları geniş tutarsak hikayeyi uzatmış oluruz ve romandna farkı kalmaz. Hikaye az olay ve az kahramanla anlatılmalıdır.)

“Günümüz teknolojilerini takip etmek satın almak demek değildir.” (Bizler reklamı yapılan her ürüne sahip olmaya çalışıyoruz. Asgari ücretle çalışanlar bile en pahalı teknolojik cihazları almaya çalışıyor. Üretmek yerine tüketmek bir ülkenin geleceğini tehlikeye sokar.)

“Öğrencilerin girdiği sınavlar küçük yaşlarda çocuklara travmatik sonuçlar ortaya çıkarabiliyor.” (Hayatta her şeyin sınav olduğuna inana küçük bedenler bazen bu stresi kaldıramıyor. Travmatik sonuçlar yaşayabiliyor. Oysa bırakın çocukları da çocukluklarını yaşasın. Hayat zaten bir sınav dünyası olmuş durumda. Onları sıkmadan incitmeden çocukluklarını yaşayacak bir ortam hazırlayın.)

Aşağıda kısa olarak verilen paragraflara uygun sonuç bölümleri yazınız.

“Dil, bir toplumun aynasıdır. İlk insan var olduğundan beri diğer insanlarla bir şekilde iletişim içerisinde olmuştur. İlk başlarda resimlerle anlaşılan insanlar daha sonra harfler ve kelimelerle iletişim kurmaya başlamıştır. Bu yüzden...” (insanlar anlaşmak için dil her zaman vardır ve dil iletişimin en önemli gereğidir.)

“Birçok çocuk ailesinin kendisini anlamadığı düşünülmektedir. Nesiller arası değişiklikler eskiden 30 yılda bir gerçekleşirken şimdi 10 yılda bir gerçekleşmeye başladı. Anne, evladını anlamıyor; evlat küçük kardeşini anlamamaya başlıyor. Aileler ve çocuklar ortak bir nokta belirlemelidir...” (Belirledikleri kurallar değişmemeleri, birbirlerine saygı göstermeli ve kararları eleştiriye açık olmalıdır.)

“Yetenekler doğuştan gelen özelliklerdir fakat bu yetenekleri zamanında keşfetmek ve doğru yönlendirmek daha önemlidir. Sesi güzel olan birini, bu doğrultuda eğitmek yerine spor okullarında farklı alanlara yönlendirmek var olan yeteneğinin körelmesine neden olmaktadır. Bundan dolayı...” (Yetenekler zamanında keşfedilmeli ve doğru yönlendirilmelidir. Doğru yetenek, doğru bir eğitimle başarılı sonuçlar ortaya çıkarır.)

“Günümüz çocukları yeterince kitap okunmuyor, sözü sıkça kullanılmaktadır. Sürekli okuyucu olan nesiller eleştirilmektedir. Bir de okuyucuya sunulan eserleri değerlendirmek gerekir. Onların ilgisini çekiyor mu, günümüz yaşansıtısına uygun mu, farklı zeka kuramlarıyla bütünlük sağlıyor mu? Bunun gibi birçok soruya cevap almak gerekir. Bu yüzden...” (Yazılan eserlerin içeriğini ve kazandırdıklarına da dikkat etmek gerekir.)

“Modern dünyada ekonomik gelir elde etmek için farklı mesleklere yönlendirmeler yapılır. Bundan 20 yıl önce çocuklar meslek edinsin diye her yaz döneminde farklı mesleklere yönlendirmeye çalışılıyordu. Oysa günümüz çocukları bu tarz işler öğrenmek yerine kendilerini sosyal olarak geliştirmek adına kurslara yönlendirilmeye başlandı. Bundan dolayı günümüz çocukları...” (çalışmayı sevmiyor, sorumluluk almaktan kaçınıyor. Çocuklarımızı sosyal faaliyetler dışında mesleki faaliyetlere de yönlendirmek gerekir.)

Aşağıdaki paragraflara uygun giriş cümleleri yazınız.

(Her işte planlı olmak başarı getirir.) “Sabahları erken saatte kalkıp ders çalışanlar, görevlerini vaktinde yerine getirenler hayatta da başarılı oluyor...”

(Mutlu olmak için çok beklenti içinde olmak insanı daha çok mutsuz eder.) “Okul yıllarında güzel bir liseyi kazanmayı hayal edersin...”

(Alışveriş çılgınlığının insanları içine aldığı bir dönemde yaşıyoruz.) “Gördüğümüz her şeyi almak istiyoruz...”

Aşağıdaki paragraflarda boş bırakılan yerlere uygun gelişme cümleleri yazınız.

“Başarı sadece sonuç odaklı olarak değerlendiriliyor. Kişinin onca emeğini sadece birkaç rakam belirliyor ve kişi bu sonuçlarla başarılı veya başarısız damgasını taşıyor. (Sınavlardaki başarıların gerçek başarı olmadığını anlamak için üniversite mezunlarının işsizlik durumlarına bakmak gerekir.) Bu yüzden başarılı biri dememiz için süreç odaklı bir değerlendirme yapmamız gerekir.”

“Yemek yapmayı genç yaşta kavrayanların aile geçmişine bakmak gerekir. En azından annesiyle mutfakta geçirdiği zamanı değerlendirmek gerekir. (Bir anne kızına veya oğluna değer verir mutfakta kendisine yardımcı olmasını sağlarsa çocukları ister istemez bir şeyler öğrenir.) Yaptığı şeylerin beğeni almasından sonra da çocuklar kendi yemeklerini kendileri yapmaya başlar ve kendilerini yetiştirir.”

“Alışkanlıklar küçük yaşlarda kazandırılır. Ebeveynlere bu konuda sorumluluklar düşüyor. (Gerek anneler gerekse babalar kendilerine düşen görevleri yapmakla mükelleftir. Çocuklarının iyi alışkanlıklar kazandırmak için öncelikle rol model olmaları gerekir.) Bunları başaran aileler topluma güzel insanlar kazandırmış olur.”

Aşağıdaki paragraflarda düşüncenin akışını bozan cümlelerin altını çizin.

“Tarihimize ve kültürümüze sahip çıkmak gerekir. Ecdadımızın bıraktığı eserleri korumak bizim temel görevimiz olmalıdır. Tarihte birçok millet gelecek nesillere eserler bırakmıştır. Bize emanet edilen eserleri, bizden sonra gelenlere ulaştırmak diğer görevimizdir.”

“Eskiden oyuncaklarını ağaç dallarından, tahtalardan, çamurdan ve geri dönüşüm malzemelerinden kendimiz yapardık. Kendi yaptığımız basit görülen bu oyuncaklar hayal dünyamızla zenginleştirir ve mutlu olurduk. Geleneksel yapılan bu oyuncaklar bazı yetişkinler tarafından hâlâ saklanmaktadır. Emeklerle yapılan oyuncaklara sahip çıkar, kırılmaması için de itina ile oynardık.”

“Vatanını en çok seveni görevini en iyi yapandır, sözü benim çok hoşuma gider. Askerlik için belirli bir yaşa gelen erkekler askerlik görevini yapmakla sorumludur. Sadece sevgi sözü bir anlam ifade etmiyor. Kişi vatanını seviyorsa hangi işi yaparsa yapсын eniyisini yapmalıdır. Herkes görevini yaparsa da ülkesine hizmet etmiş olur.”

“Adıyaman, tarihi açıdan oldukça önemli bir şehrimizdir. Kommongene Krallığı döneminden kalma birçok eser mevcut. Yöresel lezzetlerin hüküm sürdüğü bu kadim şehir, damak tadına da hitap ediyor. Tarihi kalıntılar sadece bir bölgede değil, ilin birçok yerleşim yerinde de bulunmaktadır.”

Aşağıdaki metinle iki paragraf şeklinde ayrılmak istenirse kaçınıcı cümleden sonra paragraflar bölünür.

(1)Sanatçılar eserlerinde özgünlüğü yakalamalıdır. (2) Bir eserin içeriği okuyucularının dikkatini çekmelidir. (3) Hangi kitleye hitap ediyorsa yazar, o kitlenin beğenilerini dikkate almalıdır. (4) Dikkate alınmadan yazılan yazılar okuyucuların o yazardan vazgeçmelerine neden oluyor.

Cevap: 2

(1)Saygı kavramı son zamanlarda toplumun dikkatini çekmeye başladı. (2)Bizim zamanımızda böyleydi, biz büyüklerimize ‘gük’ çıkaramazdık, sözleri sadece tarihte kaldı diyebiliriz. (3) Şimdiki çocuklar ne büyük dinliyor ne yaşlı dinliyor onlara karşı saygılı bir tutum göstermiyorlar. (4) Teknolojinin esiri olan çocuklar kendilerini gerçek yaşamdan koparmış durumda.

Cevap: 4

(1)Eski türküler, canım türküler, memleket kokan türküler...(2) Sözlerinin o kadar sade olması onların anlaşılmasını ve insanları etkilemesini sağlamıştır. (3)Zengin bir ensturman tarihine sahip olan Türkler, bu zengilliği kullanarak dünya müziğine katkıda bulunmuştur. (4) Modern denilen ensturmanların tarihleri incelendiğinde çok da eski olmadığı görülür.

Cevap:3

(I) Kitap okumak için yaz, daha uygun bir mevsimdir. (II) Havalarda ısınmaya başlayınca, doğanın her köşesibir okuma yeri olur.(III) Parklar, bahçeler, balkon, evlerin çatı katları... İstedığınız yerde kitap okuyabilirsiniz.(IV) Okuma biçimi ve yöntemi kişiden kişiye değişir. (V) Kimi beş on kitabı okumayı sever.

Cevap:4